

بەستنى كۆنگرەي نەتەوھەي زامنى پېشقەچوون و سەرگەوتنمانە

غەفور مەخمورى

عەمان _ ئوردەن

بوونى چەتريكى نەتەوھەي و نىشتمانى بۇ بزاڭى رزگاربخوازي نىشتمانى كوردستان پىويستىيەكى بابەتى و دىرۆككىيە و زۆر جارى دىكەش لەسەر ئەم بابەتە گەفتوگۆمان كردووھ و ھەولمانداوھ ئەم كارە نەتەوھەي بە ئەنجام بگەيەنن، بەلام بەھۆى كۆمەلى ھۆكار ھەولەكان بى ئەنجام ماون، ئەوھى مايەي خۇشحالىيە ماوھەيكە ديسان باس لە ئەنجامدانى ئەو كارە نەتەوھەي دەكرى، پىويستە ئەمجارە ھەموو لايەكان ھاوكار بىن بۇ سەرخستنى ئەم كارە.

بەستنى كۆنگرەيەكى نەتەوھەي سەرتاسەرى بۇ تەواوى ھىزو لايەنە سىياسىيەكانى ھەرچار پارچەي كوردستان ئەركىكى نەتەوھەي و بە پەلەي ئەم قوناخەي خەباتى گەلەكەمانە و تا رۆژىك زووتر بەستريت باشترە، لەبەرئەوھى رۆژھەلاتى ناڧىن لەبەردەم كۆمەلى گۆرانكارى مەزندايە، پىويستە ئىمەيش وەك نەتەوھەيەكى ماف زەوتكراو بەرنامەو كارنامەي نەتەوھەي خۆمان لەسەر ئاستى نەتەوھەي ھەبىت بۇ چۆنىيەتى مامەلەكردن لەگەل گۆرانكارى و پىشھاتەكاندا نەك شتى لابلەلا، بۇ ئەمەيش پىويستە بە زووترىن كات كۆنگرەيەكى نەتەوھەي بەستىن بۆئەوھى نەكەويەنە دواي خەلكى دىكەوھ، ئىستا كورد كارتىكى بەھىزە لە گۆرانكارىيەكانى رۆژھەلاتى ناڧىندا، بەلام ئەوھى جىگەي داخە بەرنامەيەكى نەتەوھەي يەكگرتوومان نىيە بۇ چۆنىيەتى مامەلەكردن لەگەل گۆرانكارىيەكاندا.

بە برۆاى ئىمە پىويستە كۆنگرەي نەتەوھەي كوردستان بەستريت و ھىزەكانى ھەر چوار پارچەي كوردستانىش رۆلى تەواوى تىدا بىنن و ئەم كۆنگرەيە بگەنە سەنتەرى برىارى نەتەوھەي و لەويۆھ برىارە نەتەوھەيە چارەنووسسازەكان بدرىن بەمەيش برىارەكان شەرعىيەتى نەتەوھەيان دەبىت و ئىمەيش دەتوانن بە ھىزەوھ مامەلە لەگەل پىشھات و گۆرانكارىيەكاندا بگەين، لە كاتى بەستنى كۆنگرەيەكى وادا دەكرى بەم شىوھە كاربكرى: لايەنە سىياسىيەكانى ھەر بەشىكى كوردستان داخووزىيەكانى خويان بۇ ئەم قوناخەي خەبات يەكبخەن و لە ژىر تىشكى ئەمەشدا پىويستە ستراتىژىكى نەتەوھەي يەكگرتوو لەسەر ئاستى نەتەوھەي دابرىژىن، بىگومان ديارە ستراتىژى نەتەوھەي واتە سەربەخۆيى و دامەزراندنى دەولەتى

كوردستان، لهه‌مان كاتدا بۆ هەر به‌شیکى كوردستانیش چى له‌م قوناخه‌دا وه‌ده‌ستدئ وه‌ده‌ستى بىنن وه‌ك هه‌نگاوئىك به‌ره‌و سه‌ربه‌خوئى و دامه‌زراندنى ده‌وله‌تى كوردستان، واته‌ ئه‌م كۆنگره‌يه جگه‌ له‌وه‌ى ده‌بئته‌ چه‌ترئىكى نه‌ته‌وه‌ئى داخواییه‌كانى گه‌لى كوردستانیش یه‌كده‌خات و له‌و په‌رش و بلاوییه‌ رزگارى ده‌كات كه‌ هەر لایه‌نه‌و شتیک ده‌خوازئت، بۆ ئه‌مه‌یش پئویسته‌ هه‌موو لایه‌نه‌ سیاسیه‌كان به‌شدار بن و به‌ بیانووی جیا جیا و بۆ رازیکردنى ئه‌م و ئه‌و رێگرى له‌ هه‌یچ لایه‌نیک نه‌كړئ له‌به‌رئه‌وه‌ى ئه‌گه‌ر لایه‌نئىكى سه‌ره‌كى له‌ به‌شئىكى كوردستان به‌شدارى كۆنگره‌یه‌كى وا نه‌بوو یا رێگرى لئىكرا ئه‌وا ئه‌و كاته‌ كۆنگره‌كه‌ نابئته‌ كۆنگره‌یه‌كى نه‌ته‌وه‌ئى، بۆیه‌ پئویسته‌ له‌ ئیستاه‌ ئه‌م بابته‌ به‌هه‌ند وه‌ربگرین و به‌ بایه‌خه‌وه‌ لئى بروانین.

ئیمه‌ى كورد پئویسته‌ به‌گرنگییه‌وه‌ سه‌یرى یه‌كئى كوردان بکه‌ین و له‌جیاتى بایه‌خدان به‌ په‌یوه‌ندى له‌گه‌ل داگیرکه‌رانى كوردستان بایه‌خ به‌ په‌یوه‌ندى نه‌ته‌وه‌ئى له‌گه‌ل به‌شه‌كانى دیکه‌ى كوردستان به‌دین، له‌به‌رئه‌وه‌ى كارى راست ئه‌وه‌یه‌ كه‌ ئیمه‌ى كورد له‌ یه‌كتر نزیك بىن نه‌ك له‌ داگیرکه‌ران، بۆ ئه‌مه‌یش پئویسته‌ هه‌نگاوى پراكتیکى بهاوئین و به‌ كرده‌وه‌ هاوكارى یه‌كدى بکه‌ین، له‌ رابردوو كه‌ ئه‌مه‌ نه‌كراوه‌ زیانى زۆرمان پئگه‌یشتوو به‌ له‌ ئیستادا ئه‌مه‌ بکه‌ین بۆ ئه‌وه‌ى زیانى زیاترمان پئنه‌گات، ئه‌وه‌ ده‌زانین له‌ په‌رش و بلاوى جگه‌ له‌ زیان هه‌یچمان ده‌ست نه‌كه‌وتوو به‌ له‌یه‌كدى نزیكبوونه‌وه‌یش تا قبیكه‌ینه‌وه‌، به‌ دئنیاییه‌وه‌ له‌مه‌یاندا سوودمه‌ند ده‌بین. تا ئیستا نه‌خۆشى گه‌وره‌ى كورد یه‌كدى قبولنه‌كردنه‌، به‌باوه‌رى ئیمه‌ به‌ستنى كۆنگره‌ى نه‌ته‌وه‌ئى بۆ هه‌موو لایه‌نه‌ سیاسیه‌كانى كوردستان سه‌ره‌تایه‌ك ده‌بئت بۆ چاره‌سه‌ركردنى ئه‌م نه‌خۆشییه‌ و زۆر نه‌خۆشى دیکه‌ش، له‌به‌رئه‌وه‌ى زۆر جار كه‌ مرۆف له‌یه‌كدى دوور ده‌بئت و له‌رى كه‌سى سئیه‌مه‌وه‌ شتى پئده‌گات شتى دروستى پئناگات زۆر له‌ لایه‌نه‌ سیاسیه‌كانى كوردستانیش وان، به‌لام ئه‌گه‌ر چه‌ترئىكى نه‌ته‌وه‌ئى هه‌بوو هه‌موو لایه‌نه‌كان له‌وى كۆبوونه‌وه‌و یه‌كدیان بىنى ورده‌ ورده‌ ته‌مى گومانه‌كانیش ده‌ره‌ونه‌وه‌و خه‌مى نه‌ته‌وه‌ئى و كارى نه‌ته‌وه‌ئیش واده‌كات له‌ یه‌كدى نزیك ببینه‌وه‌و گیانى یه‌كدى قبولكردنیشمان زیاتر بئت. به‌ستنى كۆنگره‌یه‌كى نه‌ته‌وه‌ئى له‌م قوناخه‌ى خه‌باتى گه‌لى كوردستاندا وه‌رچه‌رخانئىكه‌ مه‌زن ده‌بئت له‌ دیرۆكى بزافى رزگاربخوای نیشتمانى كوردستاندا و ده‌بئته‌ هو‌كارى پئشقه‌چوونى زیاترى پرسى كورد له‌سه‌ر ئاستى نه‌ته‌وه‌ئى و ناوچه‌كه‌و جیهاندا، له‌هه‌مان كاتدا وره‌به‌خش ده‌بئت بۆ خه‌باتى به‌شه‌كانى دیکه‌ى كوردستان، بۆیه‌ پئویسته‌ ئه‌م ئه‌ركه‌ نه‌ته‌وه‌ئى و نیشتمانییه‌ دوا نه‌خرئت و به‌ زووترین كات ئه‌نجام بدرئت، بۆ ئه‌مه‌یش پئویستیمان به‌ ئیراده‌ى به‌هیزو بریارى بویرانه‌ى نه‌ته‌وه‌ئیه‌.

5/8/2011